

KS. MAREK T. ZAHAJKIEWICZ

PROBLEM OPRACOWANIA RZECZOWEGO ZBIORÓW BIBLIOTECZNYCH

Od szeregu już wieków rozwojowi kultury i nauki szeroko pojętej towarzyszy gromadzenie księgozbiorów. Kultura i osiągnięcia nauki przekazywane są następnym pokoleniom, ale również rozwijają się nieustannie dzięki działalności twórczej człowieka. W tym procesie przekazywania dorobku ludzkości, jak i w powstawaniu nowych osiągnięć wielką rolę odgrywają zgromadzone księgozbiory. Biblioteka dobrze spełnia swoje zadania z momentem odpowiedniego uporządkowania księgozbioru – kiedy istnieje odpowiednia organizacja zbiorów.

Zawsze należy pamiętać, że podstawową funkcją biblioteki jest funkcja informacyjna. W związku z tym, ważnym etapem pracy bibliotecznej, jest rzeczowe opracowanie zbiorów. Przeciętny czytelnik udając się do biblioteki poszukuje przeważnie w katalogach nie konkretnej książki, ale wydawnictw z wybranej dziedziny wiedzy, lub pozycje na interesujący go temat. Na skutek tego katalog alfabetyczny nie zaspokoi wszystkich potrzeb czytelnika. Stajemy więc wobec konieczności przygotowania również katalogów rzeczowych, przez co system informacyjny biblioteki będzie pełniejszy i bardziej przydatny dla czytelnika. Bez katalogów rzeczowych zbiory biblioteczne w mniejszym czy większym procencie będą niedostępne nie tylko dla przeciętnego czytelnika, ale nawet dla niejednego badacza nauki.

Opracowanie rzeczowe zbiorów wymaga od bibliotekarza posiadania pełnej wiedzy i sporo umiejętności. Przygotowanie opisu jedynie alfabetycznego jest bez wątpienia rzeczą łatwiejszą. Natomiast przy opracowywaniu rzeczowym mamy już do czynienia z większym wkładem myślowym pracownika biblioteki. Musi on między innymi zapoznać się ze sposobem klasyfikowania zbiorów, używaniem dobrego języka informacyjnego itp. Musi zaznajomić się z treścią opracowywanej książki.

Przy opracowywaniu rzeczowym zbiorów wyłania się szereg wątpliwości i znaków zapytania, na które nie zawsze znajdziemy odpowiedź w fachowej literaturze, pomimo znacznego rozwoju bibliotekarstwa w ostatnich czasach. Wyłania się w tym wypadku potrzeba dobrej publikacji, między innymi na

temat katalogu rzeczowego, i w ogóle opracowania rzeczowego zbiorów bibliotecznych.

Powyżej przedstawione refleksje, to jeden z głównych powodów zorganizowania w dniach 25-26 września 1998 r. przez Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych KUL sympozjum zatytułowanego: *Opracowanie rzeczowe zbiorów bibliotecznych*. W ciągu dwóch dni można było zaprezentować tylko pewne tematy z większej problematyki. Jednak już samo wypunktowanie problemu opracowania rzeczowego zbiorów bibliotecznych, powinno zwrócić uwagę na jego ważność. Spotkanie w szerokim gronie bibliotekarzy stwarza również okazję do wymiany poglądów i doświadczeń w czasie dyskusji.

Powstaje także możliwość zastanowienia się nad cechami języka informacyjnego. Uwzględniając specyfikę zbiorów bibliotek kościelnych, można było szczegółowiej omówić i wymienić doświadczenia w zakresie opracowania rzeczowego piśmiennictwa, z dziedziny głównie nauk teologicznych.

PROGRAM SYMPOZJUM

25 września – Sesja przedpołudniowa:

Ks. prof. dr hab. Marek T. Zahajkiewicz (OABMK Lublin), *Problem opracowania rzeczowego zbiorów bibliotecznych*.

Ks. Krzysztof Gonet (WMSD Warszawa), *Opracowanie rzeczowe zbiorów w bibliotekach kościelnych w Polsce w świetle ankiety Ośrodka ABMK*.

Dr Jadwiga Sadowska (BN Warszawa), *Adekwatność haseł przedmiotowych a funkcja informacyjna systemu*.

Dr Jadwiga Woźniak (IBIN UW Warszawa), *Dobry język informacyjno-wyszukiawczy, czyli o pożytkach nieulegania stereotypom*.

Sesja popołudniowa:

Teresa Głowacka (Centrum KABA przy BUW Warszawa), *Język KABA jako przykład języka haseł przedmiotowych w formie kartoteki wzorcowej*.

Zofia Steczowicz-Sajderowa (BJ Kraków), *Nazwy osobowe i korporatywne jako typy haseł języka KABA*.

Grażyna Maria Wilczyńska (BU KUL Lublin), *Opracowanie rzeczowe piśmiennictwa z dziedziny teologii i religioznawstwa*.

26 września – Sesja przedpołudniowa:

Alina Skurska (ISNaR ATK Warszawa), *Poszukiwanie metody budowy słownika języka haseł przedmiotowych dla piśmiennictwa z zakresu nauk o rodzinie*.

Ks. dr Piotr Klimek (Warszawa), *Główne założenia programu ETHERELI*.

Prezentowanym tematom towarzyszyła świadomość, że sprawa właściwego opracowania rzeczowego zbiorów, ma znaczenie fundamentalne w doskonaleniu obsługi informacyjnej osób korzystających z biblioteki. Szczególnie jest to ważne w momencie komputeryzacji naszych bibliotek stwarzając przez to możliwość dobrej i szybkiej informacji. Dzięki temu wielkie skarbnice, jakimi są biblioteki, będą lepiej służyły badaczom w prowadzonych dociekaniach naukowych. Informacja powinna uwzględniać nie tylko poszczególne biblioteki, ale ma umożliwić wgląd w zasoby gromadzone w szerszym zakresie. Jednak zorganizowanie tego systemu informacji wymaga wielkiego wysiłku, między innymi w przygotowaniu haseł przedmiotowych i zwrócenie uwagi na poprawność ich języka.

W symposium wzięło udział ponad sześćdziesięciu bibliotekarzy z szeregu bibliotek kościelnych z całego terenu Polski.